

Gaven i et skole-virksomhedsbesøg

Af chefkonsulent Jannik Tovgaard-Olsen, Naturvidenskabernes Hus, og erhvervspostdoc Mathilde Hjerrild Carlsen, Naturvidenskabernes Hus og CBS

Et samarbejde med en virksomhed er en gave. Det koster ikke noget, og en virksomhed tilbyder en anderledes virkelighed til eleverne. Elevers besøg på en virksomhed er praktisk og kropsligt og giver dem nye muligheder for at deltage i undervisningen. Eleverne oplever, hvordan virksomhedens arbejde gør en forskel for andre, de bruger fagligheden, som de kender fra skolen, og de ser job- og uddannelsesmuligheder.

Hvorfor kan man som lærer så alligevel opleve barrierer for at samarbejde med en privat virksomhed? Det er der flere grunde til. En af grundene er, at det at give og modtage fra hinanden kræver et kendskab til hinanden. Som lærer kan man savne kendskab til virksomhederne i lokalområdet og især til, hvad man som lærer skal se efter for at vurdere mulighederne for, at eleverne kan få et fagligt udbytte af et besøg. En anden grund er, at et vellykket samarbejde kræver, at rammerne er afstemt. Som lærer kan man savne viden om, hvad der er vigtigt at få talt om og at aftale med en virksomhed i en fælles forventningsafstemning før et virksomhedsbesøg.

I Naturvidenskabernes Hus har vi i mere end 15 år arbejdet med skole-virksomhedssamarbejde, hvor elever besøger virksomheder, eller medarbejdere fra en virksomhed deltager i undervisningen på skolen.

Vi vil gerne vise to ting i denne artikel. For det første, hvad der er vigtigt at se efter, når man som lærer skal vælge en virksomhed til et samarbejde, og for det andet, hvordan lærere forventningsafstemmer med virksomheder.

Få øje på fagligheden i nærområdets virksomheder

I de fleste små byer ligger en mekaniker, tømrer, elektriker og andre små og mellemstore virksomheder, som elever kan få et fagligt udbytte af at besøge. Alle virksomheder har noget fagligt, som elever kan arbejde med. Fx arbejder de

fleste virksomheder med bæredygtighed, affaldssortering og har et CO₂-regnskab for deres energiforbrug. Mange virksomheder arbejder med forskellige måleenheder og materialer, der også indgår i undervisningen i naturfagene. Produktionsvirksomheder, der arbejder med ét eller flere produkter, giver mulighed for et problemorienteret undervisningsforløb, hvor eleverne arbejder med at udvikle idéer til nye produkter. Vores erfaring er, at det ikke kræver en stor virksomhed med mange medarbejdere, blot virksomheden kan se potentialet i et samarbejde og vil bruge de ressourcer, det kræver.

For at få øje på en virksomheds undervisningsmuligheder er et første skridt at finde inspiration i nogle af de undervisningsmaterialer, der er udviklet til elevbesøg på virksomheder - fx hos en mekaniker, tømrer eller plastproducent. Undervisningsmaterialerne kan give en idé om de aktiviteter, der er mulige hos virksomheden. For at blive klogere på undervisningsmulighederne kan læreren også invitere sig selv på et besøg og en snak hos en eller flere virksomheder i lokalområdet. Her tager læreren sine fagbriller på og scanner virksomheden for gode og relevante temaer, der kan bruges i undervisningen.

Kunne eleverne fx arbejde med vinkler hos tømreren? Kunne eleverne få lov til at skrue noget sammen, så de laver noget praktisk? Hvor mange elever kan der være i de fysiske rammer? På mødet med virksomheden gælder det om at indhente alle de oplysninger, man har brug for som lærer for at sammensætte et godt undervisningsforløb.

Aftaler om det gode virksomhedsbesøg

I skole-virksomhedssamarbejde ser vi, at lærere og virksomhedernes medarbejdere 'spiller hinanden gode'. Det vil sige, at de er bevidste om egne og hinandens fagligheder og bruger dem i samarbejdet.

Men hvordan fordeles de faglige roller mellem lærer og medarbejder i den fælles aktivitet med eleverne? I de virksomhedsbesøg, vi har erfaring med, er det ofte virksomheden, som kommer med en idé til, hvordan et program for et

ole- samarbejde

Besøg på virksomheden kan se ud. Derefter går læreren og medarbejderen i dialog om fx niveauet og længden af medarbejderens oplæg og indholdet af aktiviteterne.

Vigtigt er ikke mindst det lavpraktiske, som dukker op igen og igen som en nøgle til et vellykket samarbejde og en god dag på en virksomhed. Sørg for, at alle datoer, tidspunkter, materialer, forhåndsviden, deltagere og aktiviteter er aftalt, så hverken skole eller virksomhed bliver overrasket eller måske skuffet.

Et besøg starter ofte med, at medarbejderen introducerer sig selv og fortæller, hvorfor de arbejder på virksomheden, og hvad der forventes af dem på virksomheden. Ved virksomhedsbesøg præsenterer medarbejderen de faglige elementer, som eleverne skal arbejde med, fx materialer eller produkter. Det er ofte medarbejderen, der stiller eleverne en opgave eller udfordring, som de skal løse. På den måde bliver opgaven koblet tæt sammen med virksomhedens virkelighed for at kunne være autentisk for eleverne.

Skoler og virksomheders fællesskab

En fordel ved at bruge en virksomhed i lokalområdet er, at man sparer både tid og penge på transport. At samarbejde med en virksomhed tæt på skolen er også en vej til at få langstrakte samarbejder, der kan holdes i live år efter år. Samarbejdet kan komme til at indeholde flere dele, fx hvis skolen også bruger lokale virksomheder, når eleverne skal i praktik eller have et fritidsjob.

Når vi startede artiklen med at sige, at skole-virksomhedssamarbejde er en gave, handler det om, at virksomhedsbesøg kan bidrage til den enkelte elevs udvikling både fagligt og trivselsmæssigt og til virksomhedens udvikling. Det er muligt for alle skoler at deltage uanset beliggenhed, og det er gratis. Men gaven er også en relation, der indebærer investering i at lære hinanden at kende og koordinere samarbejdet for at undgå skuffelser. I skole-virksomhedssamarbejdet forbinder skoler og virksomheder sig til hinanden, deler ressourcer og visioner og finder sammen i en fælles aktivitet for at styrke børn og unges udvikling og læring.

Fakta

Skole-virksomhedssamarbejde er, når skoler og virksomheder deler ressourcer og aktiviteter for i fællesskab at opnå resultater, der ville have været vanskelige eller umulige at opnå for én part alene. Skole-virksomhedssamarbejde er fx, når elever besøger virksomheder, og når en virksomheds medarbejder deltager i undervisningen på skolen.

Fakta

Naturvidenskabernes Hus er et nonprofit videnscenter. Vi bygger bro mellem skoler og virksomheder, udvikler praksisnært undervisningsmateriale, og vi hjælper lærerne med at udvikle inspirerende og anvendelsesorienteret undervisning. Vi står bag Naturfagsmaraton, Science Day og Kløge Hænder. Vi understøtter også kommuner i en strategisk indsats med skole-virksomhedssamarbejde og arrangerer virksomhedssafari for kommunens lærere rundt i virksomheder i kommunen.